

Minister Blok:

Komt het goed met de huisvesting van arbeidsmigranten in de regio's?

Op 3 juni van dit jaar heeft minister Blok van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de bestuurders van de regio's waar arbeidsmigratie speelt, uitgenodigd. Doel was om met hen de voortgang op het gebied van huisvesting van arbeidsmigranten te bespreken. De Tweede Kamer heeft de minister namelijk gevraagd over dit onderwerp informatie te verstrekken. Namens onze regio is wethouder Peeters (gemeente Venray) aangeschoven.

Minister Blok wilde weten of er vooruitgang is geboekt bij het huisvesten van arbeidsmigranten. Hij heeft daarbij een aantal vragen gesteld aan de regio's.

- Hoeveel huisvesting is er nog nodig?
- Wat is er aan huisvesting al gerealiseerd?
- In hoeverre is er sprake van een goede samenwerking binnen de regio?
- Zijn er afspraken binnen de regio's over de taakstelling van te realiseren huisvesting per betrokken gemeente?
- Zijn er voldoende afspraken op praktisch uitvoeringsniveau (concreet & praktisch = dubbelop)?
- En tot slot: zijn er afspraken gemaakt over het tijdstip van realisatie?

Kortom: Komt het goed met de huisvesting van arbeidsmigranten in de regio's?

Vrijwel alle regio's hebben vooruitgang geboekt sinds het laatste bestuurlijke overleg in 2012. Zowel op het gebied van samenwerking binnen de regio om tot goede huisvesting te komen als ook met de daadwerkelijke

realisatie. De goede samenwerking in onze regio heeft veel andere gemeenten en partijen aangespoord ook vergelijkbare samenwerkingsverbanden op te zetten. Tegelijkertijd moet worden geconstateerd dat lang niet op alle vragen van de minister op dit moment al een concreet antwoord kon worden gegeven. De verschillen per regio waren daarbij groot. De regio Noord-Limburg behoort tot de kopgroep maar heeft ten opzichte van vorig jaar wel geduchte "tegenspelers" erbij gekregen.

Door de grote verschillen blijft per regio maatwerk nodig om tot adequate oplossingen te komen. Dat geldt zowel op het vlak van samenwerking als bij de inhoud van de problematiek. Zo zijn afspraken tussen gemeenten over de taakstelling over realisatie van huisvesting in onze regio minder urgent. Dit komt omdat zowel werk als huisvesting gelijkmatig verspreid zijn binnen de regio. In de Randstad speelt dit punt wel in sterke mate. Arbeidsmigranten werken bijvoorbeeld in de glastuinbouw en wonen in het nabij gelegen stedelijke Den Haag.

Hoewel ruim tijd was uitgetrokken om alle informatie met elkaar te delen, was het niet eenvoudig alle vragen en onderwerpen uitputtend / uitgebreid te behandelen. Daarom zijn de regio's in de gelegenheid gesteld ook schriftelijk te reageren op de concept brief die het ministerie namens de minister had opgesteld. Als regio hebben we vanzelfsprekend gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

In de brief van tien pagina's is ook een indrukwekkende lijst opgenomen van locaties waar huisvesting in de regio inmiddels is gerealiseerd en/of in ontwikkeling is. Hoewel je op basis van dagkoersen het gevoel zou kunnen krijgen dat huisvesting voor arbeidsmigranten moeizaam verloopt, krijg je op basis van deze lijst een positiever beeld. Ook de realisatie van regionaal beleid voor short-stay is daarbij hoopgevend.

Maar, we zijn er nog niet. Zo langzamerhand is de ergste nood in de short-stay opgelost. Ook al worden we soms toch nog verrast door erbarmelijke woonomstandigheden en blijft er ruimte en ook veel behoefte aan legale goede huisvesting voor short-stayers. Het accent verlegt zich langzaam maar zeker

naar de mid-stay. Een deel van de arbeidsmigranten blijft langer, stelt hogere eisen aan de woonruimte, wil meer privacy, liefst woonruimte onafhankelijk van de werkgever en zoekt meer contact met de omgeving. Maar de stap is nog te groot om in te stappen op de reguliere woonmarkt. Dit is een nog weinig ontgonnen gebied dat deels samenvalt met de toegenomen behoefte aan woonruimte voor andere woonurgente doelgroepen.

Ook voor de mid-stay wordt nu een regionaal beleidskader opgesteld. Tevens wordt in de regio de samenwerking op het punt van huisvesting, tussen overheden (waaronder ook de provincie), verhuurders (waaronder corporaties) en werkgevers (waaronder uitzendorganisaties) verder versterkt. Bouwers en initiatiefnemers zijn er voldoende maar bovengenoemde partijen moeten elkaar -nog meer dan nu- vinden. Het liefst voordat de schop voor deze doelgroep de grond in kan. Kortom: er is wanneer we terugblikken veel gebeurd maar er ligt ook nog veel werk om op te pakken, in alle regio's.

'Project Irenehof:

Tijdelijke woonaccommodatie voor woonurgente groepen'

In plangebied Stox (Panningen) wordt door Neptunus, Wonen Limburg en de gemeente Peel en Maas begin 2014 een 'mid-stay' accommodatie gerealiseerd. Deze accommodatie bestaat uit een 20-tal kleinere huurappartementen bestemd voor woonurgente groepen.

Slimme samenwerking

Neptunus uit Kessel, Woningcorporatie Wonen Limburg en de gemeente Peel en Maas hebben de handen ineen geslagen voor het project Irenehof. Neptunus, gespecialiseerd in demontabel bouwen, ontwikkelde een nieuw concept voor tijdelijke huisvesting. Dit product wordt ingezet om een tijdelijk appartementencomplex te realiseren. De appartementen worden door Wonen Limburg verhuurd.

Behoeftetijdelijke huisvesting

Er is een tijdelijk vraag naar meer huurwoningen, veroorzaakt door meerdere factoren. De druk op de huurmarkt wordt groter. Daarnaast is het voor mogelijke kopers en doorstromende jongeren

moeilijker om aan een hypotheek te komen. Ook demografische ontwikkelingen zoals krimp en vergrijzing spelen een rol. Door deze onzekerheden en toekomstverwachtingen gaan projectontwikkelaars en corporaties op dit moment minder snel over tot nieuwbouw. Het tijdelijke huisvestingsconcept is dus een duurzaam en flexibel alternatief op vaste bouw.

Doelgroep

De zestien 2-kamerappartementen en vier 3-kamerappartementen zijn bedoeld voor een mix van doelgroepen die op korte termijn en voor een bepaalde tijd woonruimte zoeken. Denk bijvoorbeeld aan mensen die hun woning hebben verkocht en tijdelijk andere woonruimte nodig

hebben, ex-studenten die na hun studie tijdelijke woonruimte zoeken, of tijdelijke arbeidskrachten die hier langer dan zes maanden verblijven en gedurende de wachttijd voor een reguliere huur- of koopwoning huisvesting nodig hebben.

Duurzaamheid en flexibiliteit

De huurappartementen in project Irenehof stimuleren de integratie in de woonwijk en daarmee de gemeenschap. De accommodatie zal voor een tijdspad van ongeveer 10 jaar blijven staan. Door het demontabele karakter is het project toekomstproof: bij veranderende behoefte kan het gebouw aangepast worden. Daarbij zijn de materialen herbruikbaar en alle materialen recyclebaar. Duurzaamheid en flexibiliteit in optima forma.

Evaluatie

Na twee jaar vindt er een evaluatie plaats tussen de betrokken partijen. Dan wordt gekeken of project Irenehof heeft bijgedragen aan de huisvestingsvraag voor zogenaamde mid-stay accommodaties.

Infobeurs voor Poolse arbeidsmigranten

Op zaterdag 7 september vond de infobeurs voor Poolse arbeidsmigranten plaats in het Kerkeböske in Helden. Belangenvereniging ProPolska organiseerde dit evenement in samenwerking met de Bibliotheek Maas en Peel, Stichting Vorkmeer en de gemeenten Horst aan de Maas, Peel en Maas en Venray. Doel van de beurs was de Poolse arbeidsmigrant stimuleren en faciliteren om zichzelf te ontwikkelen in de Nederlandse samenleving. De opkomst van 107 mensen was iets minder dan gehoopt, maar viel zeker niet tegen.

Informatieverstrekking

De beurs stond in het teken van informatieverstrekking over thema's waarmee de arbeidsmigrant in het dagelijks leven te maken heeft. Denk bijvoorbeeld aan huisvesting, onderwijs en belastingen. Daarbij was dit een uitgelezen kans voor lokale overheden en andere organisaties om op een laagdrempelige manier contact te hebben met de doelgroep en inzicht te krijgen in vraagstukken die de aanwezige Polen bezig houdt. Verschillende instanties, waaronder de Belastingdienst, de IND, het UWV, stichting Prisma, stichting Vorkmeer en de gemeenten Horst aan de Maas, Venray en Peel en Maas, waren dan ook van 12:00 tot 17:00 uur aanwezig om vragen te beantwoorden. Tolken hielpen om een eventuele taalbarrière te overbruggen.

Terugblik

De meeste vragen van de Poolse aanwezigen richtten zich op de onderwerpen auto, pensioen en wonen. Het viel op dat de bezoekers afkomstig waren uit de brede regio en dat een groot deel al voor langere tijd woonachtig is in Nederland. De infobeurs bood hen gelegenheid op een laagdrempelige manier contact te zoeken met de aanwezige organisaties en een antwoord te vinden op hun vragen. Alle deelnemende organisaties hebben hun lof uitgesproken over de mogelijkheid tot het onderling aanhalen van contacten.

Binnenkort vindt er een evaluatie van de infobeurs plaats en wordt bekeken of en hoe dit initiatief een vervolg te geven.

Voor meer informatie over belangenvereniging ProPolska kijk op www.propolska.nl

5 Vragen aan Wonen Limburg

“Ontwikkelen van extra nieuwe tijdelijke huisvestingsvormen”

In de nieuwsbrief willen we de aandacht vestigen op organisaties die betrokken zijn met het regionale project “Het belang van arbeidsmigranten”. In deze nieuwsbrief 5 vragen aan Wonen Limburg, beantwoord door bestuurder Wim Hazeu.

Wat is het belang van Wonen Limburg om deel te nemen aan het regionale project arbeidsmigranten?

Wonen Limburg is er voor mensen die niet zelfstandig in staat zijn een huis te bemachtigen. Niet in de koopsector en niet in de particuliere huursector; daarmee zijn zij afhankelijk van de sociale huursector. In de praktijk treffen we nog te vaak huisvesting voor arbeidsmigranten aan, die beneden de norm ligt die wij hier in Nederland met elkaar hebben afgesproken. Dat vinden wij als woningcorporatie niet acceptabel. Veel arbeidsmigranten zijn voor hun huisvesting bovendien afhankelijk van hun werkgever. Voor ons is het echter belangrijk dat werken en wonen van elkaar losgekoppeld worden, zodat arbeidsmigranten, zeker voor hen die zich voor langere periode in Nederland willen vestigen, uiteindelijk volwaardig in de samenleving kunnen integreren. Een eigen huis vormt daarvoor een belangrijke randvoorwaarde. Die ontkoppeling van wonen en werken is één van de aandachtspunten binnen dit regionale project.

Wat is voor Wonen Limburg de grootste uitdaging binnen het project?

Ik zie er twee: allereerst het transparant ontsluiten en met elkaar verbinden van vraag en aanbod van (tijdelijke) fatsoenlijke huisvesting door de inrichting van een zogenaamd woonbemiddelingspunt. Doel hiervan is dat we met zijn allen goed zicht gaan krijgen op hoeveel vraag er nu eigenlijk is naar huisvesting en of het aanbod toereikend is. En daarnaast natuurlijk het ontwikkelen van extra nieuwe tijdelijke huisvestingsvormen, onder andere in de vorm van studio's. Mede gezien vanuit het krimpvraagstuk waar mogelijk bijvoorbeeld door het slim hergebruiken van bestaand leegstaand vastgoed.

Welke bijdrage/meerwaarde kan Wonen Limburg leveren in het project?

Wonen Limburg heeft veel ervaring op het gebied van het bouwen en beheren van allerlei vormen van huisvesting. Bovendien hebben we binnen ons speerpunt arbeidsmigranten de afgelopen jaren veel kennis ontwikkeld over

de huisvestingsvraagstukken rond arbeidsmigratie. Daarnaast werken wij met een aantal Limburgse corporaties samen in het woonruimteverdeelsysteem Thuis in Limburg. Iedereen die zich bij een van de aangesloten corporaties inschrijft staat via Thuis in Limburg automatisch bij alle deelnemers ingeschreven en kan ook op alle woningen van al die corporaties samen, reageren. De ervaring met dit systeem brengen wij in bij het opzetten van het woonbemiddelingspunt.

Waar blinkt het regionale project in uit en waar mag het regionale project wat sterker in de schoenen staan?

De kracht van dit regionale project is de samenwerking tussen een groot aantal diverse partijen. Een samenwerking die essentieel is om alle maatschappelijke vraagstukken rond het thema arbeidsmigratie in goede banen te kunnen leiden. Maar daar zit ook gelijk de achilleshiel: de kring van deelnemers moet echt nog verder groeien, willen we die ambitie waar kunnen maken.

Laatste woord?

Niet alleen arbeidsmigranten zoeken voor korte of langere tijd tijdelijke huisvesting. Ook bijvoorbeeld starters op de woningmarkt of mensen die net gescheiden zijn, hebben vaak op korte termijn behoefte aan een tijdelijk onderkomen.

Een goed thuis voor arbeidsmigranten in Grubbenvorst

Vrijdag 14 juni ondertekenden gemeente Horst aan de Maas, arbeidsbemiddelaar Covebo en woningcorporatie Wonen Limburg een gezamenlijke verklaring met betrekking tot goede huisvesting van arbeidsmigranten.

De verklaring werd getekend door burgemeester Kees van Rooij, directeur van Covebo Henk Buitink en Wim Hazeu, bestuurder van Wonen Limburg. De drie partijen laten met het tekenen van het document zien dat ze het belangrijk vinden dat arbeidsmigranten zich hier welkom voelen en van goede huisvesting voorzien worden. Aanleiding van het opstellen van de gezamenlijke verklaring is dat Wonen Limburg twee woningen in Grubbenvorst aangekocht heeft en verhuurt aan Covebo. De arbeidsbemiddelaar biedt met deze woningen tijdelijke huisvesting aan haar buitenlandse werknemers. Alle 16 bewoners beschikken over een eigen kamer; de keuken en sanitaire voorzieningen worden met elkaar gedeeld.

Goede ervaringen

Covebo heeft goede ervaringen met dergelijke huisvestingsconcepten. Dit is de standaard waar zij naar streven voor al haar 2000 medewerkers. Henk Buitink, directeur van Covebo: "Iedere woning heeft

een vast aanspreekpunt voor zowel de eigen bewoners als omwonenden die 24 uur per dag te bereiken is. Dat werkt heel goed."

Open huis

Meteen na de ondertekening van de verklaring vond er een open huis met barbecue en Pools muziekgezelschap plaats voor de direct omwonenden. Een mooie gelegenheid voor buurtgenoten om te zien hoe de bewoners daar wonen.

Oogstdank-feest LLTB

"Zonder Polen geen oogstfeest"

Zo kopte de Volkskrant op maandag 9 september op pagina 10. Grote schalen met Pools brood royaal besmeerd met spekvet, warme worsten en een pan met bigos. Een Poolse zuurkoolschotel met vlees. Dit stond zondagochtend klaar in de Merthal in Horst. De Poolse gemeenschap was uitdrukkelijk uitgenodigd door de LLTB voor de oogstdankviering;

een Limburgse traditie. Op de tafels zijn geteelde paprika's, witlof, blauwe bessen en champignons uitgestald. Op deze wijze beseft de bezoeker even dat zijn dagelijkse maaltijd geen vanzelfsprekendheid is. Zonder de Polen was het niet gelukt die oogst binnen te halen, klinkt het.

Laatste stand van zaken:

Module Ruimtelijk Fysiek

Een ambtelijke werkgroep vanuit Module Ruimtelijk Fysiek is bezig met het afstemmen van het beleid voor mid-stay accommodaties. Tot op heden is alleen in Peel en Maas een mid-stay beleid. Dit beleid vormt dan ook de basis voor het gezamenlijk kader. Doel is om, net als bij het short-stay beleid, een gedeeld kader te hebben voor huisvesting zodat initiatiefnemers in de regio aan dezelfde voorwaarden moeten voldoen.

Mid-stay locaties zijn geschikt voor arbeidsmigranten die zich langere tijd in Nederland vestigen maar nog geen duidelijke keuze hebben gemaakt om zich definitief in Nederland te vestigen. Deze woonvorm komt al dichterbij de reguliere woningvoorraad waardoor de stap van tijdelijk naar definitief verblijf kleiner wordt. De ambtelijke werkgroep komt dit najaar met een voorstel richting de module.

Inschrijving GBA

“Er ligt nog een mooie uitdaging!”

Vanuit veiligheidsoverweging is het belangrijk dat arbeidsmigranten ingeschreven staan in het GBA. Van 1 januari dit jaar tot 1 juni is het aantal inschrijvingen in de deelnemende gemeentes met 9% toegenomen tot bijna 4450. Als we in de regio tussen de 15 duizend en 20 duizend arbeidsmigranten hebben, dan is ongeveer 25% ingeschreven in het bevolkingsregister. Er ligt dus nog een mooie

opgave. Voor de gemeentes interessant want hoe meer inwoners, hoe meer uitkering uit het gemeentefonds. Daartegenover staat in de meeste gemeenten een daling van de toeristenbelasting. Onderstaande tabel laat tevens zien dat het aantal Roemenen en Bulgaren uit Midden- en Oost Europa in onze regio nog beperkt is in tegenstelling tot andere gebieden in Nederland.

Overzicht inschrijvingen arbeidsmigranten Noord-Limburg									
gemeente	1-1-2013				1-7-2013				Procentueel
	Polen	Bulgaren	Roemenen	totaal	Polen	Bulgaren	Roemenen	totaal	
Beesel	13	0	5	18	13	0	5	18	100%
Bergen					59	4	8	71	
Gennep	40	0	1	41	40	0	1	41	100%
Horst ad Maas	597	0	5	602	640	3	6	649	108%
Leudal	349	12	22	383	359	4	19	382	100%
Peel en Maas	501	5	14	520	609	5	15	629	121%
Venlo	1279	87	89	1455	1417	89	92	1598	110%
Venray	623	9	30	662	655	8	32	695	105%
Weert	315	13	13	341	326	17	10	353	104%
Mook en Middelaar	11	0	0	11	12	1	0	13	118%
	3728	126	179	4033	4130	131	188	4449	109%

Het belang van arbeidsmigranten is een samenwerkingsproject van gemeenten, provincie, bedrijven en maatschappelijke organisaties in Noord- en Midden-Limburg.

Secretariaat: suzanne.van.gasselt@venray.nl